

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O PROGLAŠENJU PARKA PRIRODE
„LASTOVSKO OTOCJE“
s tekstom Nacrta prijedloga zakona i obrazloženjem

Zagreb, svibanj 2006.

**PRIJEDLOG ZAKONA O PROGLAŠENJU PARKA PRIRODE
„LASTOVSKO OTOCJE“**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. a u svezi sa člankom 52. Ustava Republike Hrvatske.

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI
ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE CE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTECI**

1. Ocjena stanja

Osnovne prirodne značajke

Lastovsku otocnu skupinu, smještenu južno od otoka Korcule, čini najveći otok Lastovo te skupine otocica Lastovnjaci i Vrhovnjaci na istoku i otok Sušac na zapadu. Ova otocna skupina koju čine 44 otoka, otocica i hridi, najudaljenija je otocna skupina hrvatske jadranske obale. Osnovna vrijedna obilježja ovog prostora su razvedenost same otocne skupine, floristička i faunistička obilježja unutrašnjosti otoka, bogatstvo i raznolikost podmorskog živog svijeta te slikovitost cijelog područja.

Otok Lastovo pokriven je djelomično visokom vegetacijom – šumom alepskog bora, termofilnim zajednicama hrasta medunca i crnog jasena te šumom hrasta crnike u različitim degradacijskim stadijima. Dijelovi unutrašnjosti koriste se kao obradivo tlo. Cijeli je prostor floristički raznolik. Tako su na otoku Lastovu zabilježene 703 svojte, od kojih je 15 endemično.

Budući da u geološkoj prošlosti područje Lastovske otocne skupine nije bilo zahvaćeno oledbom (glacijacijom), ovdje je općenito zabilježen veći broj svojti nego na okolnim otocima. Mnoge su vrste, kako biljaka tako i životinja, zbog svoje ugroženosti uvrštene na Crveni popis, a to je popis ugroženih biljnih i životinjskih vrsta koji je po kriterijima međunarodne zaštitarske prakse za naše područje sastavila služba zaštite prirode Republike Hrvatske. Ova je otocna skupina važna i za migraciju ptica. Važno je spomenuti da je ovaj prostor također i autentično stanište morske medvjedice, jedne od najugroženijih sisavaca na svijetu, koja se još uvijek povremeno vidi u jadranskim vodama.

Posebnu vrijednost ovom prostoru svakako daje more i podmorje i njegov vrlo bogat živi svijet.

Ovo se odnosi kako na vrste koje žive uz ili na morskom dnu (pridnene ili bentoske vrste), zatim vrste čvrsto vezane uz dno kao što su spužve i koralji (sjedilacke ili sesilne), ribe i rakovi koji žive uz dno (pomicne ili vagilne vrste) ali i na pucinske (pelagijske) vrste.

Područje Lastovskog otocja vrijedno je i sa kulturno-povijesnog stajališta. Uz vrijednu tradicijsku arhitekturu značajni su i arheološki nalazi na kopnu kao i u njegovom podmorju gdje je nadeno mnogo značajnih arheoloških lokaliteta, koje svakako treba sacuvati od devastacije.

Proglašavanje Lastovskog otocja zaštićenim područjem

Zbog svojih prirodnih značajki, posebno iz razloga što predstavlja prostrano prirodno, neznatno izmijenjeno područje, narocito njegovo podmorje, Lastovsku otocnu skupinu treba posebno zaštititi zbog naglašenih ekoloških, odgojno-obrazovnih, kulturno-povijesnih i turističko-rekreativnih vrijednosti. Za prirodne prostore ovakvih značajki člankom 13. Zakona o zaštiti prirode (NN 70/05) predviđa se park prirode kao odgovarajuća kategorija zaštite.

Režimom zaštite koji je citiranim Zakonom propisan za parkove prirode sacuvat će se iznimne i višeznačajne vrijednosti Lastovskog otocja, uz dopuštenje onih gospodarskih i drugih djelatnosti i radnji koje neće ugroziti bitne prirodne značajke ovoga prostora zbog kojih se zaštita i proglašava.

Lastovsko otocje odavno je prepoznato kao posebno vrijedan prostor. Proglašenje Lastovskog otocja parkom prirode predviđeno je i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99) koji je donio Hrvatski sabor i to u točki 5. – Zaštita posebno vrijednih prostora i okoliša.

U dokumentu Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 81/99), koju je također donio Hrvatski Sabor, predviđeno je proglašenje zaštite ovog područja parkom prirode.

Iz svih navedenih razloga Ministarstvo kulture je 31. kolovoza 2005. godine, temeljem članka 13. i članka 26. Zakona o zaštiti prirode, a uz stručno obrazloženje Državnog zavoda za zaštitu prirode, donijelo rješenje o preventivnoj zaštiti otocne skupine Lastova u kategoriji parka prirode, kako bi se na njega mogle primjenjivati sve mjere zaštite i prije donošenja Zakona koji se ovdje predlaže.

Prema odredbi članka 22. Zakona o zaštiti prirode, u vremenu od 17. studenog do 16. prosinca 2005. godine, proveden je na Lastovu javni uvid. Dana 10. prosinca 2005. godine održano je javno izlaganje studije za proglašenje zaštite u kategoriji parka prirode i Nacrta prijedloga Zakona o proglašenju parka prirode „Lastovsko otocje“.

Tijekom javnog uvida u knjigu koja je za tu priliku postavljena, sakupljene su pisane primjedbe sedam fizičkih osoba i tvrtke „Hrvatske šume“ d.o.o. iz Blata na Korculi, koja upravlja šumama na Lastovskom otocju.

Opcinsko vijeće Lastova dostavilo je spomenutu knjigu Ministarstvu kulture, a komentari i pojašnjenja dostavljena su osobama navedenima u knjizi primjedbi. „Hrvatske šume“ d.o.o. zatražile su dvije izmjene, što je u konacnom tekstu stručne podloge za zaštitu i uvaženo. Također su svi odgovori, komentari i pojašnjenja upućeni Opcinskom vijeću Lastova, koje je ovlašteno da sve odgovore učini dostupnima otočkoj javnosti.

2. Osnovna pitanja koja se ureduju Zakonom

Ovim se Zakonom ureduju sljedeća pitanja:

- područje Lastovske otocne skupine koje se sastoji od otoka Lastova, te otocica Lastovnjaci i Vrhovnjaci proglašava se zaštićenim u kategoriji parka prirode,
- utvrđuje se površina zaštićenog područja i određuju granice parka prirode tekstualno i ucrtavanjem u kartografski prikaz koji je sastavni dio ovoga zakona,
- obvezuje se Vlada Republike Hrvatske na donošenje uredbe kojom će osnovati javnu ustanovu za upravljanje parkom prirode „Lastovsko otocje“.

3. Posljedice koje će provođenjem Zakona proisteci

Donošenjem predloženog Zakona zaštitit će se cjelovitost otocne skupine kao i prirodne i druge vrijednosti Lastovskog otocja, temeljene na ekološkim, krajobraznim, kulturološkim i drugim, već ranije opisanim, značajkama i vrijednostima.

Osim toga, stvorit će se pravna osnova za uspostavljanje sustava zaštite Lastovskog otocja propisanog odredbama članka 13. Zakona o zaštiti prirode kojim će se osigurati primjerena pravna i stručna zaštita cijelog područja kako Lastovskog otocja tako i okolnog mora. Također će se omogućiti cjelovito sagledavanje sveukupnih problema toga područja, kao i iznalaženje optimalnih rješenja za gospodarenje šumama, korištenje mora i njegovih bogatstava, zaštite i korištenja voda, tla, lovstva, uređenja naselja i organiziranja turisticko-rekreativnih aktivnosti.

Park prirode vrlo je pogodan oblik zaštite velikih površina, kao što je ovo područje, jer omogućuje optimalan sklad zaštite prirode i njeno istodobno korištenje, odnosno obavljanje onih radnji i djelatnosti kojima se neće ugrožiti bitne značajke i uloga zaštićenog prostora. Stoga će se ovom kategorijom zaštite utjecati i na stvaranje boljih uvjeta života i rada stanovništva otoka.

Donošenjem predloženog Zakona stvaraju se i pravne pretpostavke za donošenje prostornog plana područja posebnih obilježja Parka prirode „Lastovsko otocje“ te plana upravljanja, kao dokumenata kojima će se detaljnije urediti zaštita, unapređenje i korištenje toga zaštićenoga područja prirode.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona, uključujući osnivanje i početak rada javne ustanove koja će upravljati parkom prirode, osigurana su sredstva iz državnog proračuna u iznosu od 1.200.000,00 kuna.

IV. TEKST NACRTA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Nacrt zakona sa obrazloženjem se prilaže u nastavku.

ZAKONA O PROGLAŠENJU PARKA PRIRODE „LASTOVSKO OTOCJE“

Clanak 1.

Područje Lastovskog otocja s okolnim morem u ukupnoj površini od 195,83 km² proglašava se Parkom prirode „Lastovsko otocje“.

Clanak 2.

Granica Parka prirode pocinje u tocki udaljenoj 500 m prema sjeveru od najistaknutijeg dijela sjeverne obale otocica Velji Maslinjak, odakle u dužini od 6250 m ide prema istoku do tocke udaljene 500 m sjeverno od rta Bijeli rat. Odatle skrece prema sjeveroistoku do otocica Mali i Velji Tajan koje polukružno zaobilazi na udaljenosti od 500 m od njihovih obala. Odavde granica skrece prema jugoistoku te se pravocrtno pruža u dužini od 12915 m do tocke koja se nalazi 500 m sjeverno od otocica Glavat (skupina Vrhovnjaci), kojeg polukružno obilazi na udaljenosti od 500 m. Granica dalje skrece prema zapadu do tocke udaljene 500 m od najistaknutijeg istocnog dijela otocica Velji Golubinjak (skupina Lastovnjaci), odatle dalje ide na udaljenosti od 500 m obuhvacajuci sve otocice, hridi i plicine skupine Vrhovnjaci. Dalje granica skrece prema jugozapadu i ide na udaljenosti od 500 m od najistaknutije južne obale otocica Krucica i Petrovac, dalje prema jugozapadu prati obalu otoka Lastova na udaljenosti od 500 m od rta Struga. Odatle granica ide pravocrtno prema zapadu do tocke koja je udaljena 500 m od rta Velje More odakle skrece prema jugozapadu do tocke koja je 500 m udaljena od jugozapadne obale otocica Bratim. Granica od ove tocke nastavlja pravocrtno u dužini od 6720 m do tocke koja je 500 m udaljena od najistaknutijeg južnog rta otoka Kopište te od ove tocke skrece prema sjeverozapadu do tocke koja se nalazi 500 m južno od hridi Bijelac koju polukružno obuhvaca na istoj udaljenosti. Dalje granica tece prema istoku prolazeci 500 m sjeverno od obale otocica Pod Kopište i nastavlja dalje prema sjeveroistoku prema hridi Podmrcaru obilazeci je sa sjeverne strane na udaljenosti od 500 m i pravocrtno se spaja s pocetnom tockom.

Sastavnim dijelom Parka prirode proglašava se i otok Sušac s morskim pojasom od 500 metara oko otoka.

Granica Parka prirode ucrtana je na topografskoj karti u mjerilu 1:100 000 koja prileži ovom Zakonu i njegov je sastavni dio.

Po jedan primjerak topografske karte cuva se u Ministarstvu kulture i u Državnom zavodu za zaštitu prirode.

Clanak 3.

Vlada Republike Hrvatske ce u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona uredbom osnovati javnu ustanovu za upravljanje Parkom prirode «Lastovsko otocje».

Clanak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA ZAKONA

Uz članak 1.

Odredbom članka 1. područje Lastovskog otocja i okolnog mora proglašava se Parkom prirode „Lastovsko otocje“ te utvrđuje ukupna površina toga Parka prirode od 195,83 km².

Uz članak 2.

Odredbama članka 2. utvrđuju se i opisuju granice Parka prirode „Lastovsko otocje“.

Granice Parka prirode „Lastovsko otocje“ ucrtavaju se na topografskoj karti, u mjerilu 1: 100 000 koja je sastavni dio zakona i po jedan primjerak čuva se u Ministarstvu kulture i Državnom zavodu za zaštitu prirode.

Uz članak 3.

Radi provedbe Zakona o proglašenju Lastovskog otocja Parkom prirode potrebno je, sukladno odredbama članka 72. stavak 1. i 2. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“ br.70/05) osnovati javnu ustanovu koja će upravljati tim zaštićenim dijelom prirode.

S obzirom da javnu ustanovu koja upravlja parkom prirode osniva Republika Hrvatska, ovim člankom obvezuje se Vlada Republike Hrvatske na osnivanje javne ustanove u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Sredstva za osnivanje i početak rada javne ustanove u iznosu od 1.200.000,00 kuna, osigurana su u Državnom proračunu

Uz članak 4.

Odredbom ovog članka određuje se dan stupanja na snagu Zakona.